

Laatua Lastensuojeluun

AMPPELI

kesä 1999

TIETOA
AMMATILLISTEN
PERHEKOTIEN
TOIMINNASTA JA
INFORMAATIOTA
TULEVASTA.

**KOTISIVU WWW.APKL.FI
(SISÄLTÄÄ MM. VAPAAT HOITOPAIKAT)**

AJATUKSIA PERHEKOTITOIMINNASTA

SISÄLLYSLUETTELO

Ajatuksia perhekotitoiminnasta	2
Muonion talvipäivät	3
Talousseminaari	4
APKL Karjalassa	5
Emme ole intohimon armoilla	6
Hei kaikki perhekotien asukit	8
Biologisena lapsena perhekodissa	9
Erityistyöryhmä	10
Yhteystiedot	12

AMPPELI

- Ammatillisten perhekotien liitto ry:n 2.jäsenjulkaisu
- Päätoimittaja: Jussi Santala
- Graafinen ulkoasu: Elina Lankinen
- Assistentti: Kata Kaikkonen

- Paino: LahtiPrint
- Painomäärä: 500kpl
- Jakelu: Ammatilliset perhekodit, lastensuojelun yhteistyötahot
- Ilmestyy tarvittaessa

Perhekotityössä kyse ei ole siitä, että perhekotivanhempien on kiva kahdestaan leikkiä kotileikkiä, vaan kyse on pysäyttävän vakavasta yhteiskunnallisesta tilanteesta, jossa perhekodit ammatillista hoitoa antaen korjaavat sitä traumaa ja haavaa sielussa, jonka biologiset vanhemmat alkoholismien ja mielenterveys- ym. ongelmien vuoksi laiminlyönneilläään, hylkäämisillään ja väkivallallaan ovat lapsilleen aiheuttaneet. Perhekotiin sijoitetut lapset ovat perusluottamuksensa kadottaneita moniongelmaisia lapsia, jotka tarvitsevat ammatillista hoitoa selviytyäkseen jatkossa elämän taipaleelle. Me emme käy lehtien palstoilla keskustelua syrjäytyneiden vaikeasta elämäntilanteesta, vaan elämme todeksi syrjäytymisen pahimman ja raaimman ilmentymän, lasten kokeman väkivallan ja laiminlyöntien jälkeistä elämää. Ammatillinen perhekoti on tässä yllättäviäkin tuloksia aikaansaava terapeutti- nen hoitoyksikkö.

Jotta ymmärtäisi perhekotiyrittäjyyttä, on ehkä hyvä tehdä pieni mielenharjoitus: Kuvittele ottavasi asuntoosi ventovieras, moniongelmainen lapsi yhdeksi päiväksi ja yöksi. Makustele tunnetta ja lisää siihen sitten toinen päivä, toinen yö, kolmas, kymmenes, sadas, tuhannes, toinen, kolmastuhannes päivä, jokainen toistaan erilaisempi eikä suinkaan merkitykseltään vähäinen. Lisää tähän ottamasi vastuu tämän lapsen elämästä. Makustele tätäkin tunnetta. Jos olet tähän valmis sitoutumaan ja ajattelet sitten tätä neli-kahdeksankertaisena ja olet valmis niihinkin päiviin sitoutumaan, niin sinulla on perhekotiyrittäjän asenne.

Perhekotitoiminta ymmärretään yleisesti ja virheellisesti ison rahan tekemiseksi. Tämä on niin yleinen harha, että palaan asiaan vielä yleislinjoja vedellen. Perhekodin tuloista puolet menee yritysperusteisiin yhteiskunnallisiin maksuihin sekä rakenteisiin (verot, vakuutukset, sosiaaliturva, työntekijäpalkkaus, kiinteistö etc.), kolmannes lasten juokseviin kuluihin (ruoka, vaatteet, harrastukset, kulkemiset etc.), kymmenys yhteisiin menoihin ja kymmenys perhekotivanhempien palkkaan. Useimmiten yrittäjät toiminnan aloittaessaan ottavat miljoonavelan, jota palkkaosuudestaan vuosien mittaan lyhentävät. Joten puheet perhekotitoiminnasta ja bisneksen teosta ovat yhteensovittamatomat.

Kun psykologi jonkin kirjoituspöydän takana vastaanottaa lapsen ja keskustelelee tämän kanssa kolme varttia ja ottaa siitä minimissään 250 markkaa, niin tuleeko jonkun mieleen asettaa tämä tapahtuma julkisuudessa kyseenalaiseksi sekä syyttää kyseistä työntekijää rahan- tekijäksi. Tai kun koulutettu yhteisohoidon työnohjaaja ottaa istunnosta tuplatan, nostetaanko tämän työn tekeminen mo-raaliseksi ongel- maksi. Miksi siis ympärivuorokautisen kokonaisvastuun kantava, lapsen huolenpidosta vaatteista, varusteista ym. tarpeista vastaava, monia istuntokeskusteluja päivässä tekevä, ammatillista hoitoa vuosikausia pitkäjänteisesti päivästä päivään an-tava pitkälle koulutettu työntekijä muutaman kymppin vuorokausikorvauksella on eettisesti arveluttava ja kademieltä herättävä henkilö? Eiköhän meillä ihmisillä ole varaa antaa kans- saihmisten tehdä työtään kukin ammattinsa ja kutsumuksensa mukaisesti.

HYVÄÄ KESÄÄ KAIKILLE!
terveisin
Santalalan Jussi

KEVÄTLIITTOTAPAAMINEN

MUONION HANGILTA

Keväliittokokous pidettiin huhtikuun viimeisellä viikolla Muonion Muotkavaarassa useampipäiväisenä tapaamisena. Parisenkymmentä perhekolaista oli löytänyt tiensä pohjolan perukoille. Tapaaminen sujui ulkoilun, yhdessäolon, koulutuksen ja vilkkaan keskustelun merkeissä maustettuna Kaarina Määtän pohdinnoilla lumotun rakkauden olemuksesta. Itse kokouksessa käytiin läpi normaalit kevätliittokokouksen asiat tilinpäätöksineen ja toimintakertomuksineen. Tämän lisäksi vilkasta keskustelua herätti-

vät eräiden kuntien muotoilemat hoitosopimusmallit, joita ei kuitenkaan pidä suin päin hattu kourassa vastaanottaa, koska asia on etenemässä liittotasolla yhteistyössä Kuntaliiton kanssa. Jos näissä asioissa on päänvaivaa, ottakaa yhteyttä liittoon. Toisena merkittävänä asiana muotoiltiin lausuntoa pakkotoimintoryhmän muistiosta, jossa määritellään pitkälti myös perhekoteja koskevia juridisia perusteita. Yleisesti ottaen tilanne on se, että tällä hetkellä eri viranomais- tahoilla on monta perhekotien aseman ja toiminnan kannalta perustavaa laatua olevaa asiaa käsitteillä, joihin liiton olisi tärkeää voida vaikuttaa. Mahdollisimman monipuolisen ja rikkaan liiton kannanoton ja näkökulman muodostuminen onnistuu näiden yhteisten ja vilkkaiden linjanmuodostuskeskus-telujen kautta. Viestinä poissaolleille: poissaolo ja vetäytyminen yhteisestä keskustelusta ei ole raken-nukseksi itselle eikä yhteiselle asiallemme.

PETRI NAUTTI AURINGOSTA

Liitolla on tällä hetkellä paljon valmistelu- ja kehittämistyötä, että porukkaa tarvitaan lisää tähän aherrukseen. Jos vielä otetaan huomioon ne suuret odotukset ja paineet, jotka liittoon enenevässä määrin kohdistuvat, niin työmäärä alkaa käydä liian suureksi muutaman harvan suoritettavaksi. Hyvät jäsenet, pysähtykää siis hetkeksi kukin itsekseen miettimään, mikä merkitys liitolla on ja mitä meistä itse kukin voisi asian eteen tehdä. Tuokaa nämä poh-dinnot mukanaan syysliittokokoukseen **9.-10. syyskuuta Hämeenlinnaan**, jossa ratkaistaan liiton tulevia toimintamalleja ja linjoja. Miettikää samalla erityisesti, mikä on se oma erityisosaamisalue tai -taito, jolla te voitte yhteistä asiaa eteenpäin viedä sekä mikä olisi se käytännön panos, mihin olisitte valmiita ensi vuodeksi sitoutumaan.

PERHEKOTIVÄEN TALOUSSEMINAARI

Silja Symphonylla 17-19.1.1999

Perhekotiväki kokoontui jo viidennen kerran talousseminaariin pohtimaan verotuksen kiemuroita. Tämän vuoden aiheena oli erityisesti **perhekodissa tarvittavat vakuutukset, perhekotiyrittäjä työnantajana** sekä tietenkin verotus ja verosuunnittelu. Leppoisasta ja asiantuntevasta koulutuksesta vastasivat tuttuun tapaan Salpausselän Yrityspalvelu Oy:n **voimakaksikko Rauno Mäkelä ja Jouko Virtanen**. Vuosien kokemuksella koulutuksen kokonaisuudesta vastasi, aina kokoustilojen varaamisesta a`la carte-tilauksiin, perhekoti-isä **Seppo Jyrkkä**.

Talousseminaarit saivat alkunsa vuonna 1994, jolloin omasta halusta ja tarpeesta heräsi ajatus kerääntyä pohtimaan asiantuntijan avulla perhekodin talouden hoitoa. Järjestelyvastuun otti Seppo Jyrkkä ja hänen pyynnöstään asiantuntijaominaisuudessa Salpausselän Yrityspalvelu Oy alkoi perehtyä syvemmin uuteen yritysalueeseen. Yhteistyö on sujunut hyvin, siitä osoituksena on tämä jo viides talousseminaari sekä Yrityspalvelu Oy:n 16 perhekodin kirjanpitoasiakkuus.

Talousseminaarin "hedelmiä" ovat mm. yksilöllinen konsultointi taloudenhoidossa, viimeisimmät verokuulumiset, ajatusten vaihto perhekotiväen kesken, viihtyminen ja virkistyminen. Rauno Mäkelä, asiantuntija jonka erikoisalaa on koulutus ja koulufilosofia, kiteyttääkin seminaarin annin seuraavasti: **"tuhannen taalan paikka" keskustella saada tietoa**. Mäkelä muistuttaa perhekotiyrittäjiä taloushallinnon ymmärtä-

misen tärkeydestä perhekotityötä tehdessä. On hienoa kun on hyvä kirjanpitäjä, mutta loistavaa, kun itse on aktiivinen taloushallinnon suhteen. Jouko Virtanen "koulutuspäälikkö" muistuttaa myös aktiivisuudesta verottajaan päin. Verottaja ei tiedä tarpeeksi perhekotityöstä kokonaisuudessaan. Virtasen mukaan perhekotivanhemmat eivät hyödy ko. elämisestä sen enempää kuin mikä tahansa yritys yleensä. Olisi hyvä pyrkiä yhdenmukaisuuteen verotuskäytännössä sekä laatia suositukset luontaiseduista ja muista keskustelua herättävistä kohdista. Lisäksi liitolla tulisi olla jäsenilleen, etenkin uusille yrittäjille, tiedotuspaketti, joka sisältäisi huomioitavia asioita taloushallinnon puolelta. Etenkin Virtanen toivottaa malttia investointien ja rakentamisen suhteen. Yli-investoiminen ja -varustaminen vaikuttavat kielteisesti pk-imagoon "Voimakaksikko" Virtanen & Mäkelä kiittävät perhekoteja saadessaan **"palvella" ja antaa osaamistaan perhekotien käyttöön**. Perhekotien palaute on tervetullutta ja tärkeää kehitettäessä yhteistyötä. Järjestäjän ominaisuudessa, Seppo Jyrkkä, toivottaa kaikki uudet ja vanhat perhekodit talousseminaariin vuonna 2000. **Tehdään se jälleen yhdessä**. Kesällä hyvät herrat virkistäytyvät seuraavasti: Mäkelä veneilee lapin lumoissa, Virtanen hikoilee kuntosalilla ja Jyrkkä laulaa etelän lämmössä aarioita. Kukin toivottaa kaikille virkistävää ja lämmitä kesää eri askareiden parissa.

Seminaariterveisin Petri Turula.

TALOUSSEMINAARIN KANTAVAT VOIMAT VAS. JOUKO VIRTANEN, SEPPÖ JYRKKÄ JA RAUNO MÄKELÄ. -SEMINAARI ONNISTUNUT -MIELI KORKEALLA

APKL KARJALASSA

Vuodesta 1995 käynnistyneet yhteydet Karjalan perhekoteihin ja opetusministeriöön saivat jatkoa. Eläkkeelle siirtynyt ministeriön lastensuojelutarkastaja Valentina Pulkatsova järjesti meille tiiviin ohjelman Petroskoissa 30.11. –2.12.98. Matkalla olivat puheenjohtajana Pasi Riecki ja Martti Muttonen sekä tulkkimme Toivo Himanen.

Ajoimme Suojärven kautta. Veimme kaksi irtolämpöpatteria sinne varmistukseksi:

edellisenä uutena vuonna lämpö oli laskenut 7 asteeseen ja kaikki lapset sairastuivat. Pilvisen sään vallitessa saavuimme Karjalan pääkaupunkiin Petroskoihin. Nautimme emäntä Pulkatsovan herkullisen venäläisen illallisen. Yösiijana retkikunnalla oli opettajainvalmistuslaitoksen oppilasasuntola.

Ensiksi tapasimme opetusministeriön kakkosnaisen varaministeri Galina Grigorjevan. Opetusministeri oli matkalla Suomessa. Keskustelimme lainsäädännön uudistustyöstä ja

käytännön tilanteesta Karjalan lastensuojelussa.

Grigorjeva pyysi meitä lähettämään Suomen perhetyötä koskevat lait. Rahatilanne todettiin erittäin tiukaksi, mm. Ministeriön puhelinlaskuja ei oltu pystytty maksamaan. Petroskoin lastensuojelulaitoksissa useissa ei oltu pesty pyykkiä pitkään aikaan pesupulvereiden puuttuttua. Tarjosimme puolta käytössämme olleesta APKL:n avustusrahasta, 500 mk! Varaministeri organisoivat viidelle yksikölle puuttuvien taloustarvikkeiden listan. Internaattikoulut 21, 22, 23, Petroskoin PMPZ ja lastenkoti nro 1 saivat puuttuvat wc-paperit, pesupulverit, shampoot, saippuat, liimat (nämä artikkelit erotin venäläisestä listasta), jotka internaattikoulun psykologi tarkasti Petroskoin tukussa jakoi kullekin yksikölle. Siis viidelläsadalla markalla! Ruplan kurssin romahdettua kolminkertaisesti, markalla voi tuntuvasti avustaa. He olivat todella kiitollisia avusta.

Vietimme iltaa vanhojen tuttujen luona Timosen perheessä Petroskoin kukonmäessä. Perheessä

ellettiin pienessä jännityksessä, huomisen Moskovan pormestarin Luzkovin vierailun yhteydessä hänen vaimonsa piti tutustua Timosen perhekotiin. Sittemmin paljastui, että vaimo jäi Moskovaan.

Tapasimme Karjalaisen Tasavaltalaisen monilapsisten perheiden Assosaation johtaja Romanovskin ja varajohtaja Prokopievan. He välittivät vaateapua ja muuta apua monilapsisille perheille. He olivat käyneet useasti

Suomessa paketti-autollaan vaatteita hakemassa. Kävimme keskustelemassa Petroskoin kaupungin perhetyöstä vastaavien kanssa. Johtava spesialisti Ljudmila Kagazeva työtovereineen oli hyvin kiinnostunut Yhteistyökuvioiden rakentamisesta liittomme kanssa. Täytynee pohdita tarkemmin, mitkä sisällöt olisivat luontevia puolin ja toisin. Yksikön johtaja Sergei Svidski kävi myös pikaisesti tervehtimässä vierailijoita. Pistäydyimme myös kaupungin perheavustuksia jakavan Irina Prohorskan luona.

SUOJÄRVEN PERHEKOTI-ISÄ JA TULKKI TOIVO
HINANEN NAURATTAVAT MARTTIA

Viimeisin yö vietettiin Kotkajärvellä Vartiaisen perheessä, jonka talon remontoitirakentamista liittomme on avustanut jo reilun vuoden ajan. Päätimme antaa liiton varoista toinen puoli tänne, että työt saadaan päätökseen. Ensiksi he ovat remontoineet talon ulkoapäin hyväksi ja koristeelliseksi karjalaistaloksi ja seuraavana he käyvät läpi sisärakenteet ja vetävät putken yleiseen vesijakeluun. Isäntä Aleksander sai vuosi sitten infarktin ja hänen itsensä täytyy ottaa rauhallisesti. Onneksi vävy on käsistään kätevä rakentaja ja puuseppä. Hän on suunnitellut jo kaikki huonekalut koristeellisella tyyllillä uudistettuun taloon. APKL:n kautta on annettu avustusta Kotkajärvelle yhteensä 3000 mk ja se on mahdollistanut aivan uskomattoman innostuksen ja tuloksen. Perille vietynä ja varmistettuna APKL:n avustusrahat ssi todella toimivat. Pienillä summilla meidän kannalta Karjalassa tekee ihmeitä. Jos koet esimerkit toimiviksi, liity avustajiin.

Matkalaisten puolesta Martti

EMME OLE INTOHIMOJEMME ARMOILLA

RAKASTUMINEN ON IHMISEN TIETOINEN VALINTA

Niin lumoava kokemus kuin rakastuminen voi ollakin, ei siinä professori Kaarina Määttä mukaan ole kyse mistään yliluonnollisesta kohtalosta, "salamasta kirkkaalta taivaalta" tai Amarin nuolesta. Hän on tullut tutkimuksissaan siihen tulokseen, että rakastuminenkin on ihmisen tietoista toimintaa ja rakkauden kohde oma valinta. "Ihminen rakastuu, jos haluaa rakastua ja siihen on valmius. Rakastumisvalmius voi johtua vaikkapa muuttumishalusta. Vaikeassa elämäntilanteessa ihminen voi etsiä rakkautta taikapeilinä, jonka kautta voi nähdä elämän ja oman itsensä parempana, toteaa Määttä. Lapin yliopistossa työskentelevä kasvatustieteiden professori Kaarina Määttä on vastikään julkaissut kirjan Rakastumisen lumous. Siinä hän kuvaa rakastumista nojautuen suomalaisten antamiin haastatteluihin.

EMOTIONAALINEN PYÖRREMYRSKY

Kaarina Määttä luonnehtii haastateltaviensa rakastumiskokemuksia tunteiden ja voimien pyörteenä. Niihin liittyy ilon ja onnen hurmaa, haltioitumista ja mielihyvää, mutta myös rakkauden menettämisen pelkoa ja epävarmuutta. "Ehkä suomen kieli on liian köyhä kuvaamaan tätä pyörremyrskyä. Englanninkielinen ilmaisu fall in love kuvaa sattavammin kokemusta, jossa ikään kuin menetetään oma minuus ja kaadutaan kumoon. Toisaalta ruotsinkielinen kärlek korostaa rakastuneiden nauravaisuutta, leikkisää ja hupsuttelevaa käyttäytymistä. "Määttä pitää rakastumista myös muodonmuutoksena. Sen myötä ympäröivä todellisuus jalostuu, jolloin kanssaihmiset ja elämä tuntuu suopeammalta. Rakastettu nähdään idealisoituna, ja siinä mielessä rakastuminen tekee sokeaksi. Lisäksi käsitys omasta itsestä muuttuu. Toisaalta saadut rakkaudentunnustukset lisäävät omaa itse-arvostusta ja antavat voimia.

KUKA ON SE OIKEA?

Kumppanin valinnan tapoja on monenlaisia. Ihminen voi hakea samanlaisuutta, täydentävyyttä, erilaisuutta. Toisen kautta voidaan hakea myös ihanneminää. Joskus kriteerinä on ulkonäkö tai valinnankohteena on henkilö, jonka myötä voi herättää huomiota. "Joku kenties rakastuu äitinsä tai isänsä kaltaiseen tai kiinnostusta herättääkin sopivat geenit ja perintötekijät omaava evoluutiota edistävä kumppani", jatkaa Kaarina Määttä erilaisia kumppanin valintaa selittäviä teorioita. "Se oikea voi olla monikin, mutta tärkeintä rakkauden vaalimisessa on kuitenkin se, että jossakin vaiheessa ihminen lopulta tekee selkeän ja tietoisien päätöksen siitä, kuka se on. Hän sitoutuu ja tämän päätöksen seurauksena rakkaussuhdetta arvostetaan sinänsä, siitä ei luovuta helpolla ja nähdään vaivaa luoda ratkaisuja yhteiselämässä vastaaantulevien ongelmien selvittämiseksi" Kaarina Määttä sanoo myös kirjassaan, että tärkeää ei ole vain se, että toinen on oikea, vaan myös se, että itse on oikea.

RAKASTUMISEN LUMOUS RAKKAUDEN HOIDOKSI

Rakastumisen alkuvaihe kestää puolesta kahteen vuotta. Lumous haihtuu, kun kohdataan elämän arki ja tosiasiat. Kriisivaiheista selvittää, jos kumppanit kykenevät tekemään itselleen selväksi sen, ettei kukaan meistä ole täydellinen ja rakkauden tarjoama onni ja mielihyvä on sekin rajallinen. Tämän suopeuden omaksumina rakkaussuhde voi myöhemmin tavoittaa voimakkaita haltioitumisen tuntemuksia ja symbioosikokemuksia. Kaarina Määttä uskoo, että moni orastava suhde kariutuu, koska tahto vaalia rakkautta ei ole riittävä. "Emmehän me automaattisesti odota saavamme menestystä työelämässäkään. Samalla tavalla parisuhdekin vaatii työtä". Parhaimmillaan parisuhde on molemmille kasvun paikka. On uskottava toisen kehityksen mahdollisuuksiin ja kumpikin voi tukea toista tässä prosessissa. Rutiineja on myös osattava rikkoa mielikuvitusta käyttäen niin, että arki ei latista suhdetta liikaa.

Tutkimusten mukaan onnellisimpia ovat ne ihmiset, jotka näkevät kumppaninsa positiivisempina kuin mikä tämän käsitys itsestään on. Se että havaitsemme toisessa positiivisia puolia, edesauttaa häntä myös vahvistamaan niitä. Houkuttelemme esiin asioita, joita hän itsekään ei olisi uskonut hallitsevansa. "Kyky ylläpitää pitkäaikaista ja tunneperäistä suhde on vaativa. Pitkäaikaisuus tarkoittaa sitä, että on osattava joustaa ja tahdä kompromisseja. Tunneperäisyys tarkoittaa, että toista ei käytetä hyväksi. Ihmissuhteella on oltava arvo sinänsä, mikä merkitsee, ihan jotain muuta kuin hyötytarkoituksiin nojaava kaveruus tai työoveruus. "Nautinnonhalu, narsistisuus ja oman edun tavoittelu leimaavat ihmissuhteita nykypäivänä. Nämä saattavat taata menestyksen työelämässä, mutta ne eivät toimi rakkaussuhteessa".

OLENNAISTA IHMISEN SUHDE OMAAN ITSEENSÄ

Rakastumisessa ja rakkaudessa on pohjimmiltaan kysymys ihmisen suhteesta omaan itseensä. Jokaisen tulisi löytää oma identiteetti, erillisuus ja yksilöllisyys; jokaisen olisi hyväksyttävä omat puutteensa ja epätäydellisyytensä, mutta kyettävä myös hakemaan elämäänsä niitä sisältöjä ja osaamisen alueita, jotka tuottavat itselle iloa ja mielihyvää. Tunnettu viisaus kuuluu: Se, mitä ihminen ajattelee itsestään, määrää hänen kohtalonsa. Rakkaussuhde on onnellinen, kun kumppanit haluavat rakentaa yhteistä maailmaa, nauttivat yhdessäolosta, mutta kykenevät ottamaan vastuun myös omasta erillisyydestään ja yksinäisyydestään sekä sietämään toisen erilaisuuden.

Tällöin he voivat ilmaista tuntemuksensa luottavaisin ja seesteisin mielin: Voin olla yksin tunte-matta itseäni yksinäiseksi", Kirjoittaa Kaarina Määttä

Kaarina Määttä. luennoi APKL:n
kevätiittokokouksen osallistujille Muoniossa

KAARINA MÄÄTTÄ

RAKKAUS VAATII RISKINOTTOA JA ROHKEUTTA

Rakkaudessa on aina riski tulla loukatuksi ja satutetuksi: jos liikahtat toista kohti, on aina olemassa vaara, että tämä lähteekin toiseen suuntaan. Jos rakstat jotain ihmistä, saatat menettää hänet. Jos luotat johonkin, saata haavoittua. Jos olet riippuvainen jostakin, hän voi pettää. Rakkauteen kuuluu aina tuska ja pelko. Mutta ihminen joka on päättänyt välttää tuskaa, jää elämässään paljosta paitsi. Kun ihminen elää täydellisesti, hän kokee sekä tuskaa että iloa. Ilman tuskaa ei ole kasvua tai muutosta", kirjoittaa Kaarina Määttä kirjassaan.

HEI KAIKKI PERHEKOTIEN ASUKIT!

Luin juuri Amppelia ja koska olen ns. Hermolomalla päätin kirjoittaa tällaisen jutun tähän lehteen. Tämä juttu käsittelee minun omaa elämäni ja toivoisin, että muutkin ottaisivat kynän käteen ja kirjoittaisivat kokemuksiaan minulle henkilökohtaisesti tai lehteen, jos teillä on samanlaisia tuntemuksia. Tämä on pätkä aineestani jonka kirjoitin yhdeksännellä eli kaksi vuotta sitten.

Vuosi 1981, kuukausi toukokuu, viidestoista päivä, kello 5.58 minä synnyn tähän kovaan kylmään maailmaan. Kasvoini ja kukoistin niin kuin kaikki lapset tekevät. Minulla oli kaikki hyvin. En tiennyt elämäni varjostavista ongelmista, kunnes äiti alkoi kysellä minulta, kumman luo tahtoisin jäädä- hänen vai isäni. Vastasin aina, että haluan jäädä sinun luoksesi. Sain tietää, että vanhempani eroavat ja minä jään äidin luo ja isä menee toisen naisen ja lapsensa luo. Olen kuusivuotiaana nähnyt isäni viimeksi. Kun menin ekaluokalle, vaihtui päiväkotini perhepäivähoitajaan, mutta keväällä jätin iltapäivähoidon ja juoksin suoraan kotiin koulun jälkeen. Päivät olin ns. Avainkaulalapsi ja iltaisin katselin kun äitini yritti piilotella pulloaan ja juomistaan. Lomani ja viikonloppuni vietin mummo-

lassa, tutun hoitotädin tai tätini luona tai roikuin äidin mukana ryyppyreissuilla.

Kolmetoistavuotiaana en enää kestänyt vaan puhuin enoni vaimolle, ja hän soitti sosiaalitoimistoon. Sen jälkeen minä menin käymään sosiaalityöntekijän luona. Päätettiin, että muutan mummon luo. Ensiksi kuitenkin muutin sijaisperheeseen, jossa asuin kolme kuukautta ja kesälomalla muutin mummolaan. Mummolassa meni puolitoista vuotta hyvin, mutta sitten alkoi kaikki käydä hermoille ja halusin pois. Muutin takaisin äidin luo, vaikka juomista jatkui. Koetin kestää, mutta eihän kukaan loputtomiin kestä. Puolen vuoden jälkeen muutin mummolaan, jossa kestin ongelmia. Voimani loppuivat vajaan vuoden jälkeen. Menin opinto-ohjaajani luo ja kerroin huoleni ja murheeni. Hän soitti sosiaalitoimistoon, koska hän totesi, että olin kuten nurkkaan ahdistettu eläin. Puhuin sosiaalityöntekijäni kanssa ja hän sanoi, että minulla ei riitä vielä ikä noin moneen murheeseen. Hän laittoi pyörät pyörimään ja samana päivänä kävimme katsomassa minulle paikkaa Saarelan perhekodista. Sovimme, että tulisin seuraavana viikonloppuna tutustumaan ja niinpä jäin sinne.

Tuo on kirjoitettu viisi kuukautta sen jälkeen kun tulin tänne ja nyt siitä on kulunut kohta kaksi vuotta. Kahdessa vuodessa on ehtinyt tapahtua paljon ja olen muuttunut itsekin. Olen vaihtanut hius- ja pukeutumistyyliäni tiuhaan. On tullut uusia harrastuksia; rullaluistelu, vatsatanssi, ratsastus ja laskettelu ja paljon muuta. Mutta edelleen on elämässäni asioita, jotka painavat mutta alan olla vahvempi ja alan kestää pettymyksiä paremmin. Mutta ilman Saarelan perhekodin vanhempia, Riittaa ja Jyrkiä en olisi tässä kirjoittamassa ennen vaikeilta tuntuneita asioita. Tällä hetkellä minulla on turvallinen ja hyvä olla ja siitä haluan kiittää Riittaa ja Jyrkiä ja sosiaalitoimiston väkeä ja psykologiani. Minulla on edelleen vaikeuksia, mutta niistä selviän Riitan, Jyrkin ja muiden asioitani hoitavien henkilöiden kanssa.

Seuraava sanoma on tarkoitettu perhekotien nuorille ja lapsille!

USKALTAKAA LUOTTA HENKILÖIHIN, JOTKA TUKEVAT JA USKOVAT SINUUN. ÄLÄ OLE ONGELMIESI KANSSA YKSIN VAAN PUHU NIISTÄ.

Vipukka, Saarelan Perhekoti

Ps. Toivoisin, että muutkin avautuisivat ja kirjoittaisivat lehteen tuntemuksiaan.

Osoitteeni: Virpi Pyykkönen
Kangasniementie 845
41410 KANKAINEN
e-mail: koti.saarela@pp1.inet.fi

BIOLOGISENA LAPSENA PERHEKODISSA

Katselen ajatuksissani harmaalle taivaalle; kohta sataa varmaan lunta. Väkisinkin ajatus karkaa kauas tulevaan kesään, ilta-auringon viimeiseen hipaisuun mökin rantakivillä, hiljaisuuteen, jonka rikkoo vain siilin rapina ruohikossa... Tämähän piti olla niin helppoa! Tuosta noin vain kirjoittaisin kokemuksistani perhekodin biologisena lapsena. Aika kultaa muistot, parantaa haavat ja voi mitä se meille naisille tekeekään, mutta ainakin sitä unohtaa! Tiedä mitä psykologi tästä sanoisi, mutta muistikuvissani lähes kymmenen vuoden takaa perhekodin alkuajoilta paistaa aina aurinko. Kaikkein elävimpänä muistikuvana minulle on jäänyt tuo ensimmäinen kesä, jonka vietin hiekkalaatikon reunalla istuen. Mutta mitä silloin ajattelin, 16-vuotiaana juuri lukion aloittaneena tavallisena nuorena?

Jos ei oteta huomioon sitä uhkakuvaa, että joutuisin muuttamaan maalle (“Jonnekin parin kymmenen kilometrin päähän keskelle metsää? Ja ei varmasti!”), olin oikeastaan innoissani suunnitellusta elämänmuutoksesta. Meillä oli jo 1 sijoitettu lapsi, ja ajatus uusista sisaruksista ei tuntunut yhtään hassummalta. Muutokset tapahtuivat vähitellen, kunnes huomasi asuvani suurperheessä. Meitä oli kymmenen lasta, joista seitsemän alle kouluikäisiä! Talo oli täynnä vilinää, iloista hälinää, legoröykkiöitä, kakkavaipan vaihtoa ja pienten polvien paikkausta. Kesätoimia ei tarvinnut kaukaa etsiä! Ainaiseen hässäkkään tottuminen vaati hermoja, julkisilla paikoilla koko porukalla liikuttaessa ihmisten tuijotus nolotti ja aina ei kaikkien sopeutuminen uuteen perheeseen käynyt ongelmitta. Vessan ovessa ei ollut välillä lukkoa, koska joku oli kokeillut rajojaan laskemalla talon lämpimät vedet tyhjiin... Toinen haistattaa vanhemmillesi pitkät, häipyy sukkasillaan pakkaseen ja soittaa naapurista poliisin viemään hänet kotiin. Ja kieltämättä se tympii, ettei joku vuosien jälkeenkään ole sopeutunut perheeseen, ei edes halua yrittää ja kohtelee muita

kuin tyhjää. Siinä ei aina myötätunto riitä, vaikka kuinka yrittäisi itselleen vakuuttaa, että syy käytökseen löytyy muualta, etenkin jos se kiristää koko perheen ilmapiiiriä.

Vaikka muutos vaatiikin sopeutumista, olivat uudet sisaruset kuitenkin helpoin osa. Sait myös tottua siihen, että kodissasi ravaa loputon virta vieraita ihmisiä. Ulkopuolinen työntekijä, opiskelijoita, sosiaalityöntekijöitä, lasten mummot, kummit ja vanhemmat ja niin edelleen. Yritä siinä sitten kaiken hässikän keskellä saada huomiota vanhemmiltilsi! Siinä ei edes kova ääni riittänyt. Välillä muistan myös tunteneeni mustasukkaisuutta lapsista, en omille vanhemmilleni vaan lasten sukulaisille. Tunsin heidät (sukulaiset) jollain tavalla tunkeilijoiksi.

Nyt aikuisena olen pohtinut, onko minua kohdeltu eri tavalla biologisena lapsena? Ehkä ennemminkin minua on kohdeltu esikoisena eri tavalla kuin nuorempia. Olen joutunut pienestä pitäen ottamaan vastuuta sisarusten ja kodin hoidosta- tuttua varmasti lähes kaikille perheen vanhimmille työille. Entä kokevatko sijaislapset

minut jotenkin eriarvoisena? Toivon, että eivät, vaikka luultavasti niiltä tunteita on mahdoton välttyä. Kuitenkin meistä on tullut vuosien saatossa varsin tiivis joukko, isossa perheessä kasvaminen on opettanut sosiaalisuutta, joustavuutta, toisten huomioon ottamista ja vastuuta. Eikä kiintymys ole samasta geeniperimästä kiinni! Sijaisiskot ja -veljet ovat aivan yhtä rakkaita kuin jos he olisivat biologisia sisaruksia. Sitä on ulkopuolisten, niin omien suku-laistenkin kun ventovieraidenkin, ilmeisesti vaikea toisinaan käsittää. Voisin myös toivottaa Hannu Karpon ja iltapäivälehtien toimittajat pohjoisnavalle jääkarhujen seuraksi, niin moneen kertaan olen joutunut korjaillemaan ihmisten käsityksiä perhekodeista. On hämmästyttävää, kuinka jopa järkevät aikuiset ihmiset ovat valmiita uskomaan sen mitä televisiossa “totuutena” kerrotaan. Hatunnosto teille kaikille, jotka olette panneet oman elämänne likoon niin monen pienen ja vähän isommankin puolesta!

Biologisen lapsen asemaa perhekodissa käsiteltiin koulutus-tilaisuudessa, jonka liitto järjesti 25-26.5 Alahärmässä.

LIITTOSSA TYÖN ALLA

* Selvittely yhtenäisemmän verotuskäytännön aikaansaamiseksi. Materiaalia kerätään syksyyn mennessä ja esitys tulossa lausuntokierrokselle sitten syksymmällä.

* Yhtenäisen hoitosopimusmallin rakentaminen yhteistyössä Kuntaliiton kanssa. Ottakaa yhteyttä, jos hoitosopimusasioissa on ilmennyt ongelmia älkääkä kylmiltänne solmiko "kokeilusopimuksia".

* Ammatillisen perhekoti - käsitteen juridinen määrittely. Liitto pyrkii saamaan oman asetuksen ammatilliselle perhekodille. Alkuna sijaishuollon pakkotoimityöryhmälle liittokokouksessa muotoiltu lausunto.

* Työsuhde- ja työsopimusasiat.

ERITYISTYÖRYHMÄ

Erityistyöryhmä kerää tietoa kasvatuksen erityiskysymyksiin (esim. seksuaalinen hyväksikäyttö, päihteet, väkivalta, Asparger) liittyvistä hoito- ja tutkimuskäytännöistä, koulutuksista, kirjallisuudesta ja tietävistä henkilöistä.

Jos tarvitset tietoa tai haluat muuten pohdiskella asioita jonkun kanssa, soita jollekin alla mainitusta vapaaehtoisesta. Toivomme myös jokaisen kirjaavan omat kokemuksensa hoidon- ja kuntoutuksen etenemisestä ja ehkä jossain vaiheessa antavan tietonsa toistenkin käyttöön.

Yhteyshenkilöt:

Terttu Utriainen (Sammalisto)

p. 014-242 157,

Leena Viding (Kuuskoti) p. 017- 650 781,

Markku Hujanen (Keuruun p.k.)

p. 014- 737 148,

Marjo Turunen (Kerttuli) p. 03- 763 2597,

Kaija Jyrkkä (p.k. Jyrkkä) p. 03- 7642116,

Hannu Kosonen (Karskog) p. 019- 256 1611.

TAPAHTUMIA:

**IFCM:n kansainväliset lastensuojelupäivät
Helsingissä 30.8.-4.9.1999.**

**SYYSLIITTOKOKOUS
9.-10.9.1999 Hämeenlinnassa.**

Kutsut tulevat vielä myöhemmin, mutta merkitkää jo kalentereihinne ja ennen kaikkea tulkaa mukaan luomaan liittomme tulevia linjoja. Jos haluat liiton jatkavan toimintansa kehittämistä, sinunkin on kannettava kortesi kekkoon. Kokouksessa on myös koulutusta, kouluttajana Esko Varilo ja Jarkko Helminen. Koulutusta kaavaillaan myös juridisista kysymyksistä.

Kaikkeä tarpeellista
kouluun
kotiin
konttoriin

TOIMISTOTARVIKKEET-KOPIOT-PAINATUKSET

KEURUSKOPIO

Keuruuntie 10, 42700 KEURUU
puh. (014) 771 311, fax (014) 771 115
keuruskopio@co.inet.fi

**TARJOAN
TYÖNOHJAUSTA**
Jyväskylän alueella

Anna- Leena Hietaharju
Psykologi, Psykoterapeutti,
perheterapeutti

Pitkä kokemus
lastenpsykiatrian yksikön
psykologina Haukkalan
sairaalassa

Puh. työ 014- 692063
koti 014- 253563

HERKULES RKM OY

Järjestää teemaviikonlopun Mäntyharjulla
Kuttulan Niemelän tilalla 27-29.8.99 aiheesta:

**MITÄ TAPAHTUU LASTENSUOJELUSSA
SUOMESSA NYT?**

kuka johtaa, kuka päättää?

- Miksi nuoret riehuvat? Mitkä olivat Kuttulan johtavat periaatteet ja menettelytavat. Paikalla mm. Esko Varilo ja Kari Björkman
- Tied. ja ilm. Mikael Björkman p. 040-5276895 tai Kari Björkman fax 47 33322815
- Hinta 1500+500 (ruoka)+500 (majoitus), ohjelmassa myös jousiammuntaa, makkaranpaistoa, savusaunaa sekä Juha Kylmän orkesterintahdittamat tanssit

FINES LINES

NUORTEN MERILEIRIT

05.07. - 09.07.1999

12.07. - 16.07.1999

m/ s ANNET aluksella Helsingin edustalla saaristossa

Leireillä muutamia paikkoja vielä vapaana, varaa paikkasi nopeasti

Puh: 3434 8800 fax: 3434 8820 gsm: 040-511 9646

Laatua Lastensuojeluun

Puheenjohtaja **Pasi Riecki**

Kappelintie 68, 41120 Puuppola
puh. (014) 310 1440,
GSM (050) 554 6434, (0500) 646 172
fax (014) 310 1305
e-mail: apkl.p.riekki@kolumbus.fi

Sihteeri **Juhani Santala**

Inkereentie 436, 24280 Salo
puh. (02) 736 5002 (vapaat hoitopaikat)
fax (02) 733 8331
e-mail: juhani.santala@apkl.fi

LAATUYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Heikki Turunen**,
puh. (03) 763 2597.

Laatutyöryhmällä on yksityiskohtainen toimintasuunnitelma sekä väliraportti. Keskeisenä tehtävänä on liiton sisäisten laatuprojektien ohjaaminen:

- laatupiirit, joiden ideoita työryhmä kuuntelee ja koordinoi
- osallistuminen valtakunnallisiin laatutapahtumiin
- laatu-uutisten julkaiseminen
- perhekotien laatukoulutuksen jatkaminen
- laadunarviointimallin kehittäminen
- asiakaspalautetoiminnan kehittäminen
- sijoitustapahtuman laadun kehittäminen
- liiton laatukäsikirjan kehittäminen.

KOULUTUSTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Petri Turula**,
puh. (08) 284 484.

Keskeisenä tehtävänä on jäsenistön tarpeiden mukaisten koulutustapahtumien organisointi sekä koulutusmateriaalin kehittäminen. Koulutussarja taloudesta jatkuu tulevana toimintakautena, samoin työssä jaksamiseen liittyvä koulutus.

Koulutusteemana 1999 on myös biologiset lapset. Jäseniä palvelevaa koulutustiedostoa kootaan.

TIEDOTUSTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Juhani Santala**,
puh. (02) 736 5002.

Keskeisenä tavoitteena on liiton sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta vastaaminen ja erityistavoitteena liiton esitemateriaalin kehittäminen ja valmistelu. Työryhmä huolehtii laatu-
projektiin liittyvistä tiedottamisista yhteistyössä laatutyöryhmän kanssa.

Työryhmä toimittaa kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän jäsenlehden sekä huolehtii liiton paikkarekisterin ja kotisivun ylläpidosta.

VAPAA-AIKATYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilöt **Matti Laukkanen**,
puh. (09) 3434 8800 (etelä),
Pasi Riecki, puh. (014) 310 1440

(pohjoinen).

Perhekotien välistä yhteistoimintaa tuetaan edelleen ja yksittäisiä perhekoteja ohjataan verkostoitumaan myös vapaa-ajan toiminnassa. Liitto tukee perhekotien välistä harraste- ja kilpailutoimintaa.

ERITYISTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Terttu Utriainen**,
puh. (014) 242 157.

Työryhmä seuraa erityisosaamista vaativien alueiden (kuten lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, huumeet, väkivaltaisuus) hoitomuotojen kehittämistä sekä tiedottaa ajankohtaisista hankkeista ja koulutustilaisuuksista.

TALOUSTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Leena Erkkilä**,
puh. (03) 533 2705.

Tutkii ja etsii eri rahoituskeinoja liiton toiminnan taloudellisen pohjan kehittämiseksi (laajentuminen, työntekijän palkkaus, lehti) ja luo liitolle suunnitelmallisen taloudellisen pohjan.

KOTISIVU
WWW.APKL.FI

Liiton esittely, periaatteet,
laatumäärittelyt, vapaat hoitopaikat.

